

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Saksbehandler: Asgeir Fløgum Vågan
Telefon: +47 75585000
Vår dato: 06.07.2023
Vår referanse: 23/09098-1

Deres dato:

Deres referanse:

Høring. Endring av reglene om tidsluker/slots, innføring av hjemmel for overtredelsesgebyr

1. Hva er problemet, og hva vil vi oppnå?

Rådsforordning (EØF) nr. 95/93 av 18. januar 1993 med senere endringer har regler om fastsettelse av felles regler for fordeling av tidsluker/slots i lufthavnene i Fellesskapet (europiske lufthavner). Forordningen med endringsforordninger er gjennomført i norsk rett ved forskrift 15. juli 1994 nr. 691 om gjennomføring og håndheving av EØS-avtalen på luftfartens område (BSL A 1-0). Forskriften er fastsatt av Samferdselsdepartementet.

En tidsluke/slot er en tillatelse til et flyselskap for et avgangs- eller landingstidspunkt. Slike tidsluker tildeles ved koordinerte lufthavner, dvs. lufthavner hvor etterspørselen etter avgangs- og landingstider overstiger tilbudet.

I Norge er Oslo lufthavn, Gardermoen, Stavanger lufthavn, Sola, Bergen lufthavn, Flesland, Tromsø lufthavn, Trondheim lufthavn, Værnes og) gitt status som fullt koordinerte lufthavner i samsvar med bestemmelsene i forordningen. I tillegg er også Svalbard lufthavn, Longyear besluttet å ha status som koordinert lufthavn.

Tidslukene tildeles fra en slotkoordinator, som er en nasjonal funksjon for tildeling av tidsluker. I Norge er Airport Coordination Norway utpekt som nasjonal slotkoordinator.

En tidsluke gir et flyselskap en rett til å bruke hele spekteret av flyplassinfrastruktur som er nødvendig for å lande eller ta av fra den aktuelle koordinerte flyplassen. En tidsluke gir samtidig en plikt for det aktuelle flyselskapet til å utføre sine operasjoner i henhold til tildelte tider for avgang og landing ved den aktuelle lufthavn.

Problemet oppstår dersom et flyselskap ikke lander eller tar av i samsvar med de tildelte tidsluker. Gjentakende og betydelige avvik i faktiske avgangs- og landingstider i forhold til tildelte tidsluker kan medføre forstyrrelser i resten av flytidene for andre flyselskap, noe som kan medføre forsinkelser og økte kostnader for flere aktører. Det har vært flere tilfeller hvor dette har skjedd.

For at hele systemet med avvikling av lufttrafikken skal skje uten forstyrrelser, er det viktig å sikre at alle aktørene i luftfarten retter seg etter de plikter man har. På grunnlag av dette ser Luftfartstilsynet behov for å gjøre noen tiltak for å redusere sjansen for at brudd på tildelte tidsluker skjer.

2. Hvilke tiltak er relevante?

Luftfartsloven § 13 a-5 har i første ledd nr. 7 en bestemmelse om at luftfartsmyndigheten kan gi pålegg om et overtredelsesgebyr til statskassen til den som har overtrådt, eller latt være å etterkomme vedtak truffet med hjemmel i, forskrift gitt i medhold av § 16-1 dersom disse omhandler tidsluker (slots), og det er bestemt i vedkommende forskrift at overtredelsen skal kunne sanksjoneres etter paragrafen her.

En endring av BSL A 1-0 for å få på plass hjemmel for å kunne sanksjonere brudd på tildelte tidsluker i form av overtredelsesgebyr, er derfor et tiltak som Luftfartstilsynet ser er relevant. Innføring av hjemmel for å gi pålegg om overtredelsesgebyr gjøres ved ny § 7 i BSL A 1-0. Bestemmelsen vil innebære at luftfartsmyndigheten kan ilegge overtredelsesgebyr etter luftfartsloven § 13 a-5 til den som har overtrådt eller latt være å etterkomme vedtak truffet med hjemmel i § 1 i forskriften. § 1 gjennomfører slots-regelverket i norsk rett.

Et annet tiltak som Luftfartstilsynet vurderer å iverksette er en adgang som medlemslandene har etter Rådsforordning (EØF) nr. 95/93 artikkel 14 nr. 1. Etter denne bestemmelsen kan et flyselskaps flygeplan avvises av de kompetente lufttrafikkstyringsmyndighetene dersom flyselskapet har til hensikt å lande eller ta av på en koordinert flyplass, i løpet av de periodene den er koordinert for, uten å ha en tidsluke/slot tildelt av koordinatoren.

En avvisning av flygeplan vil medføre at flyselskapet ikke kan gjennomføre flygningen, og man forhindrer dermed at flyging i strid med tildelte slots kan skje. En slik ordning vil innebære et samarbeid mellom norske luftfartsmyndigheter, Airport Coordination Norway og Network Manager i EUROCONTROL, hvor den faktiske avvisningen av flygeplan vil skje.

Ordningen med avvisning av flygeplaner vil fordre utarbeidelse av en løsning som ivaretar de forvaltningsmessige kravene. Luftfartstilsynet vil utrede dette videre og komme tilbake til saken dersom det blir aktuelt i en senere høring, men mottar gjerne eventuelle innspill også til dette.

I foreliggende høring er det kun innføring av hjemmel for overtredelsesgebyr som sendes på høring. Luftfartstilsynet ser ingen andre relevante tiltak enn dette pr i dag.

3. Hvilke prinsipielle spørsmål reiser tiltakene?

Luftfartstilsynet kan ikke se at tiltaket reiser noen prinsipielle spørsmål.

4. Hva er de positive og negative virkningene av tiltakene, hvor varige er de, og hvem blir berørt?

Plikten til å overholde tildelte tidsluker for avgangs- og landingstid ved en koordinert lufthavn, retter seg mot flyselskapene. På samme måte vil innføring av hjemmel for overtredelsesgebyr også rette seg mot flyselskaper som har overtrådt eller latt være å etterkomme tidsluker tildelt fra nasjonal slotkoordinator.

De negative virkningene av tiltaket vil åpenbart være at de flyselskap som lar være å etterkomme tidsluker som er tildelt selskapet, kan bli ilagt et overtredelsesgebyr. Størrelsen på overtredelsesgebyret vil bli fastsatt ut fra kriteriene i luftfartsloven § 13 a-5 andre ledd, herunder hvor betydelig avviket er, om avviket er gjentakende, graden av uaktsomhet og forsett, samt om og i så fall hvilke tilbakemeldinger flyselskapet har gitt i dialogen med nasjonal slotkoordinator.

De positive virkningene av tiltaket vil være at risikoen for å bli ilagt et overtredelses-gebyr vil kunne virke preventivt, slik at flyselskap som vurderer å fly i strid med eller misbruke tildelte tidsluker, velger å ikke gjøre det. Dette vil kunne ha en positiv effekt ved at den aktuelle lufthavnen unngår forstyrrelser, forsinkelser og de økonomiske konsekvenser en ikke-overholdelse av tildelte tidsluker har.

Luftfartstilsynet opplever at de fleste flyselskap gjør sitt beste for å overholde de tidsluker for avgangs- og landingstider som de er tildelt. Reglene om overtredelsesgebyr for manglende overholdelse av tidsluker retter seg primært mot de flyselskap som bevisst velger å ikke rette seg etter de tidsluker som nasjonal slotkoordinator har tildelt.

5. Hvilket tiltak anbefales, og hvorfor?

Luftfartstilsynet anbefaler at forskriftsendring som innfører hjemmel for overtredelsesgebyr for manglende overholdelse av tildelte tidsluker, fastsettes.

6. Hva er forutsetningene for en vellykket gjennomføring?

Forutsetningene for en vellykket gjennomføring er at Luftfartstilsynet informerer alle aktuelle flyselskap som flyr til og fra koordinerte lufthavner i Norge om regelverksendringen, slik at selskapene har mulighet til å innrette seg etter de krav som gjelder.

7. Høring

Saken sendes nå på høring. Alle høringsdokumenter blir publisert på Luftfartstilsynets nettside, under <https://luftfartstilsynet.no/horinger/>

Eventuelle høringsuttalelser merkes med ref. 23/09098 og sendes til Luftfartstilsynet ved postmottak@caa.no, innen **15. september 2023**.

Med vennlig hilsen

Åsa Markhus
fung juridisk direktør
Direktoratsavdelingen

Asgeir F. Vågan
juridisk seniorrådgiver

Vedlegg:

- Forskrift om endring av forskrift om gjennomføring og håndheving av EØS-avtalen på luftfartens område

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever derfor ikke signatur.